

KELEIVIS
DARBO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS

Prenumerata metams:
Amerikoje \$2.00
Pietų Amerikos Valstybėse,
Kandadoje ir kitur \$3.00

Prenumerata pusei metų:
Amerikoje \$1.25
Kandadoje ir kitur už Suvenyto
Valstijų \$1.50

Apskaičiuojama kaina klausyti laisvą.
Kreipiantis su kokiais nors reikalais adresuokite:

KELEIVIS
253 Broadway, So. Boston, Mass.

KELEIVIS

KELEIVIS.
LITHUANIAN WEEKLY
Published by J. G. Geguzis & Co.

Represents over 75,000 Lithuanians in New England, and about 1,000,000 in the United States.

THE BEST ADVERTISING MEDIUM.

Advertising Rates on Application

KELEIVIS
253 Broadway, So. Boston, Mass.

No. 10

Keleivio Telefonas
So. Boston 3071

SO. BOSTON, KOVO-MARCH 6 D., 1929 M.

"Entered as Second Class Matter" February 23, 1905, at the Post Office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879

Keleivio Telefonas
So. Boston 3071

Metai XXIV

HOOVERIS ĮSTATYTAS SUV. VALST. PREZIDENTU

PERSIMAINĖ VISA VALDŽIA.

Naujas ministerių kabinetas bus iš vieno protestono.

Šį pamedėlį Washingtono buvo naujo prezidento įvesdinimas. Coolidge iš Baltųjų Rumų išsitraustė, o jo vieton atėjo Herbert Clark Hoover, kuris buvo išrinktas pereitą rudinį.

Ivesdinimo išklmės buvo labai didelės ir su visokiomis ceremonijomis. Nežiūrint to, kad tą dieną lietuš Washingtono pylė kaip iš kubilio, žiopių prisirinko tiek, kad užsikimšo visos gatvės, kurios veda į Baltuosius Rumus. Laikraščiai apskaito, kad žmonių buvo į 100,000. Be to, dalyvavo daugybė kariūnės, visi vyriausiojo teismo teisėjai, svetimų valstybių atstovai, devynios galybės kitokių valdininkų.

Svarbiausia inauguracijos dalis turėjo būti naujo prezidento prakalba, kurioj jis mėgino išdėstyti, kokios linių jisai laikysis. Tačiau perskačius visą jo prakalbą, joje rasti tikrai labai daug žodžių ir daugiau nieko. Visą jo ilgą prakalbą galima sutraukti į porą sakinių: klausykim įstatymų ir remkim Amerikos biznį.

Bolševikai labai laukė, kad ponas Hooveris pasakys apie Sovietus — ar jis juos pripažins, ar ne. Tačiau ponas Hooveris nieko aiškaus apie tai nepasakė. Jo artimi draugai mano, kad jis laikysis Rusijos klausimu tokios pat politikos, kaip ir Coolidge, o ta politika yra tokia: pakol bolševikai neužmokės Amerikos kapitalistams senų Rusijos skolų, patol jie negali tikėtis sau pripažinimo iš šios šalies.

Zinoma, jeigu Amerikos kapitalistams Rusijos pripažinimas bus vėliau reikalingas, tai Hooveris galės jį pripažinti, nes kapitalistinė valstybė valdžia tik ir yra tam, kad tarnautų savo kapitalistų interesams. Kitokios misijos ji neturi.

Buvusis prezidentas Coolidge šiandien jau paprastas pilietis. Laikraščiai sako, kad dabar jis rašinėsis magazinams straipsnius. Žinoma, rašytojas iš jo ne koks, bet Amerikos minios netiek svarbus jo literatiški gabumai, kiek tas faktas, kad jis buvo prezidentas.

Kartu su ponu Coolidge pabaigė savo pareigas visas jo kabinetas ir išsiskirstė buvusis iki šiol Kongresas. Naujam kabinetui Hooveris pasirinko kitus žmones. Iš senųjų ministerių pasilikę tikrai Pittsburgho milijonierius ir bankininkas Andrew Mellon, kuris užima Ildo Sekretoriaus vietą, ir da vienas ar du. Visa nauja valdžia susideda iš vieno protestono; katalikų neįsileista nei vieno.

Naujam Kongrese vyraus republikonai, stambaus kapitalo atstovai. Jo sąstatas toks: 323 republikonai, 202 demokratai, 2 fermeriai dar-

Komunistai Lietu- voje Susmuko.

Lietuvos komunistų organas "Balsas" praneša, kad komunistų partija Lietuvoje visai subliūško, ką geriausia parodė rinkimai į ligonių kasas. "Balsas" sako:

"Rinkimai į ligonių kasas parodė, kad kai kuriose vietose mūsų organizacijos nieko nepadarė. Mariampolėje pasyvumą didino žalingas opozicijos mokslas ir veikimas, kuriam pasidavė ir vienas atsakomingsiausių partijos darbininkų, dabar jau pašalintas nuo atsakomo partijos darbo už savo mokslą ir veikimą. Buvo daug apsilėidimo priešrinkiminėje agitacijoje ir darbuotėj ir kitose vietose. Šiauliuose, kur atsakomingsni partijos nariai net nemokėjo matyti, kurie sąrašai priklausio socialdemokratams. Daug pasyvumo rodė ir tokia organizacija, kaip Kauno. Reikia staciai pasakyti, kad Kauno organizacija per rinkimus į ligonių kasas taryba visai nebuvo išsiubavusi. Visoje Lietuvoje buvo didelis komunistų pasyvumas, kas tampriai rįsasi su krizine padėčia mūsų partijoje.

"Panevėžy mūsų partijos sekretorius nešaukia kuopelės posėdžio ir marinavoja gautą pas save literatūrą. Rinkimai į ligonių kasas tarybą Jonavoje parodė, kad mes dar prasti komunistai ir bolševikų taktikos dar nesuprantame."

**RADO GILŲ EZERĄ AR-
MENIJOS LAUKAMS
LAISTYT.**

Leningrado žiniomis, rusų Armenijos sausi plotai ateityje gali virsti labai derlingais laukais, nes dabar su sekta, kad jiems laistyt gali naudoti Sevango ežerą, kurio paviršius užima 464 keturkampių mylių plotą. Iki šiol buvo manoma, kad tas ežeras yra pasidaręs nuo vulkanų ir nėra gana gilus, kad užsimokėtų statyti irigacijos įmones. Bet dabar Leningrado Mokslo Akademijos komisija ištyrė, kad bendras to ežero gilumas yra daugiau kaip 300 pėdų ir jo vanduo niekad neišsims, nes jį nuolatų papildyti netik atviros upės, bet ir dideli požeminiai šaltiniai. Taigi sovietų valdžia dabar žada statyti tenai laistymo prietaisus ir laistyt Armenijos laukus.

**SOFIJOJ UŽMUŠTA 30
ŽMONIŲ.**

Šį pamedėlį Bulgarijos sostinė Sofijoje sprogo armijos arsenalas su ginklais ir amunicija. Eksplozicijoj 30 žmonių buvo užmušta ir 20 sužeista.

LIETUVOS KARININKAI PAS HINDENBURGĄ.

"Elta" praneša, kad vokiečių respublikos prezidentas Hindenburgas priėmė atsilankiusius į Berlyną Lietuvos karininkus generolą Tamašauską, pulkininką Urbaną ir ulonų pulko vadą pulkininką Plechavičių, kuriuos lydėjo Lietuvos pasiuntinys Vokietijoj p. Sidzikauskas ir karo attache pulk. Škipra. Tą pat dieną karo ministeris Groeneris prezidento vardu iškelė Lietuvos karininkams pagerbti pietus, kuriuose tarp kitų dalyvavo Lietuvos pasiuntinys p. Sidzikauskas ir Vokietijos karo ministerijos aukštieji karininkai.

LENKAI STATYS SAVO ARĄ ANT GEDIMINO KALNŲ VILNIUJE.

Jau daug spaudoje buvo rašyta apie lenkų pogromą Lvove.

Dabar lenkai panašaus darbo sumanė imtis ir Vilniuje. Lenkai nori perdirbti Gedimino kalno bokštą, kad jis būtų ne lietuviško, bet lenkiško stiliaus. Jie žada pastatyti ant Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino kapo savo aštrius nagus išskėtus lenkišką arą.

Reikėtų prieš tokį lenkų elgimąsi protestuoti. Juk tai šlykštus elgimasis su mūsų tautos istorinėmis brangenybėmis.

Koresp.

GAISRAI KAUNE.

Kaune pastaruoju laiku labai dažnai atsitinka gaisrai. Kasdien po 2 ar 3 gaisrus esti. Gaisrai atsitinka dažniausiai nuo perdaujo įkurentų pečių. Dideli šalčiai, tai žmonės buna priversti daug kurenti.

Į SOVIETUS ISIRINKTA DAUG MOTERŲ.

Maskvos žiniomis, į Kalugos gubernijos sovietą tapo išrinkta 27 nušimčiai moterų. Gubernatorium taipgi išrinkta moteris, tula Liubimova. Iš viso Kalugos gubernijoje dabar esą 120 valstijų sovietų, kurių pirmininkais yra moterys.

APSIVOGĖ IR PABĖGO DIDELIS LATVIJOS KARININKAS.

"Letos" žiniomis, dingo be žinios Rygos įgulos pulko karininkas Parikas. Gavęs prieš tai 500,000 rublių uki reikalams ir algoms išmokėti. Per reviziją konstatuota, kad jo vedamos knygos yra didžiausioj netvarkoj ir kad kasoj stinga didelės sumos pinigų. Spėjama, kad Parikas pabėgo į Estiją, iš kur jis yra kilęs.

10 ŽMONIŲ MIRĖ NUO DEGTINĖS.

Peoria, Ill. — Pereitą savaitę į 72 valandas čia mirė 10 žmonių. Pasirodė, kad visi jie buvo biznierių baliuje vietos hotely ir prisigėrė nuodingos degtinės. Kiti jų da serga. Tarp mirusių yra viena ir moteris. Kiti da serga. Ir visi jie yra turtingi, daugiausia vis gyvulių brokeriai. Valdžia areštavo jau du butlegerius, kurie pristatė tam patriotiškam baliui nuodingos degtinės.

Areštuoti 3 Lietu- viai.

Dvi moteris ir vienas vyras kaltinami samokslu nuuodyt Petrą Jagelavičių.

Lawrence, Mass. — Pereitą savaitę čia buvo areštuoti V. Renkovskis, Marė Grinkevičienė ir Ona Jagelavičienė, kurie buvo susitarę nuuodyt Petrą Jagelavičių. Visi esą lietuviai. Jagelavičienė — po pirmu vyru buvusi Vaikšnorienė.

Lawrence'o dienraštis "Evening Tribune" rašo apie šitą skandalą taip. Ona Jagelavičienė atėjo į policijos nuovadą ir atnešė bonką nuodų, sakydama, kad tuos nuodus jai padavusi Marė Grinkevičienė, kad ši nuuodytų savo vyrą. Petrą Jagelavičių, kuris gyvena vienas pats ant farmukės New Hampshire valstijoj. Grinkevičienė sutiks savo vyrui nuodų užduoti, nes ji su juo susipykusi ir jau nuo pereinios vasaros yra jį pametusi ir dabar gyvenanti su savo dukterimis netoli Lawrence'o. Jos dukterys ir liepusios tuos nuodus į policiją atnešti.

Dabar klausimas, kokių tikslų Grinkevičienė norėtų Jagelavičių nuuodyt? Policija aiškinanti taip: Grinkevičienė yra biznierka ir godi ant pinigų. Ji susidėjusi su V. Renkovskiu apdraudė Jagelavičiaus gyvastį ant \$2,000 ir popierius padarė taip, kad Jagelavičius mirus, pinigus gautų ji, Grinkevičienė. Ji pati ir apdraudus kompanijai mokėjusi. Taigi policija ir suėmė Grinkevičienę su Renkovskiu. Paskui buvo suimta ir Jagelavičienė, nes paaiškėjo, kad ir ji turėjo išėmus apdraudą ant savo vyro gyvasties.

Tardant šitą bylą paaiškėjo, kad Grinkevičienė jau uždėjęs areštą ir ant Jagelavičiaus pinigų banke. Reikiška, jam numirus ir tuos gal būtų paėmus. Jagelavičius pasisakė teisme, kad jis mėgsta gerti ir geria viską, ką tik gauna. Mūsų sąnų perkas galionais. Galioną laikas paslėpęs lauke, o bonką turįs prisipylęs visuomet prieš savęs. Pereitą vasarą jis su savo pacia susimušęs ir ji buvo jį areštavusi užtai.

**PRIEŠFAŠISTINIS KON-
GRESAS.**

Kovo mėn. 9 ir 10 d. Berlyne įvyks priešfašistinis kongresas. Kongrese bus svarstoma: fašizmas, imperializmas — karo pavojus. Fašistinis terorizmas. Darbininkų, žemdirbių ir inteligentių buklė fašistinėse šalyse, ir profesinių sąjungų buklė bei tarptautinės kovos budas prieš fašizmą. Įdomu, ar nepasieš suvažiavimui pasveikinimui Mussolini, Pilsudskis ir Voldemaras.

PABĖGO ŽYMUS KO- MUNISTAS.

Iš Maskvos pranešama, kad iš Rusijos pabėgęs žymus Kominternio veikėjas ir mongolų komunistinės partijos narys Morse, kuris buvęs Japonijos žvalgybos tarnyboje.

KONGOS TAUTELES SU- KILO PRIEŠ FRANCUZUS

Afrikos Kongoj, kur francuzai turi paverę keliatą vietos laukinių tautelių, prasiėjo sukilimas. Londono darbininkų laikraštis "Daily Herald" praneša, kad atvykę iš Kongos į Antverpą keleiviai pasakoja, kad sukilėliams vadovauja daktaras burtininkas Karno. Jis ragina vietos gyventojus atsipalaiduoti nuo svetimsalių jungo.

Sukilėliai jau nužudė kelius europiečius. Kelius kaimus jie sudegino, o kitur plėšia svetimsalių turta.

Be to, jie kelius europiečius pagrobė ir dabar laiko įkaitais. Tautelių vadai pranešė francuzų administracijai, kad jie tuos įkaitus nužudys, jei francuzų kariūnėnė pereisianti liniją 50 angliskų mylių nuo Bangi, kuri yra ties Mabangio upe.

Paryžiaus komunistų laikraščiai kaltina francuzų vyriausybę, kad ji labai žiauriai elgiasi su Kongos gyventojais.

FRANCUZAI NUBAUDE AMERIKOS KOMPANIJĄ.

Francuzų teismas Paryžiuje nuteisė amerikiečių parako kompaniją užmokėti \$272,000 pabaudos už mailyčio molio prie parako. Amerikiečių kompanija gamina tenai sprogstamąją medžiagą pramonės tikslams. Tą medžiagą ji gamina iš parako, kurį perka iš francuzų valdžios. Kad medžiaga daugiau svertų, amerikiečiai primaišydavo molio.

JAU 11 BOMBŲ SPROGO CHICAGOJ.

Šiomis dienomis Chicagoje tapo susprogdintas Margaret Shepherd'ienės restoranas. Eksplozija įvyko nakties laiku, išnešė visus langus ir sudaužė rakandus. Nuostolių padaryta už \$2,000. Miegojusieji viršuje žmonės visi išbėgo persigandę į gatvę. Bombininkai neįsūmė. Tai jau 11 šitokių atsitikimų Chicagoje buvo po Naujų Metų.

DEL ARTISTŲ STREIKO UŽDARYTA SOFIJOS OPERA.

Sofijos žiniomis, visi bulgarų valstybės teatro artistai įteikė švėtimio ministeriui atsisatydinimo pareiškimą. Artistų atsisatydinimo priežastį sudarė ministerio nesutikimas atleisti iš tarnybos nemėgiama operos direktorių. Ministeris įsakė teatrą uždaryti.

SHARKEY LAIMEJO.

Pereitą savaitę Floridoj buvo Sharkio kumštynės su Striblingu. Nors nei vienas nebuvo numuštas nuo kojų, tačiau laimejimas buvo pripašius suvažiavimui pasveikinimui Mussolini, Pilsudskis ir Voldemaras.

SPROGIMAS WOOLWICH ARSENAL.

Woolwicho ginklų sandėly netoli Londono šį pamedėlį įvyko visa eilė sprogių, per kuriuos sužeista 14 žmonių.

MEKSIKOJ UŽLIEPSNOJO REVOLIUCIJA.

SUKILĖLIAI EINA ANT SOSTINĖS.

Iš viso sukilo devynios valstijos, bet valdžia tikisi atsilaikyti.

Pereitą nedėdienį Meksikoje ant syk įvairiose vietose užliepsnavo atvira revoliucija. Sukilo įvairių valstijų gubernatoriai, generolai ir pareikalavo, kad dabartinė valdžia tuojaus pasitrauktų. Sakoma, kad iš viso prieš valdžią sukilo devynios valstijos. Vera Cruz valstijos kariūnėnė jau žygiuojanti imti Meksikos miestą, kur randasi prezidentas ir visa federalė valdžia.

Revoliucijos priežasčių yra daug, bet tikrai svarbių yra tikrai dvi, butent: valstiečiai ir katalikai. Valstiečiai priešingi dabartinei valdžiai dėl to, kad jie remiasi miestų darbininkais ir daugiausia rupinasi jų reikalais: katalikai gi nepatenkinti dėl to, kad dabartinė valdžia prispaudė kunigus.

Sonoros gubernatorių Fausto Topete buvo didelis draugas užmuštojo gen. Obregonu. Kiti sukilimo vadai taip pat yra dirbę kartu su Obregonu. Kada katalikiški klerikalai gen. Obregoną užmušė, visi obregonistai norėjo, kad tuojaus būtų paskelbtas naujo prezidento rinkimai. Bet rinkimai buvo atidėti, o laikinuoju prezidentu tapo paskirtas Gil, artimas buvusio prezidento Calleso draugas ir darbietis. Obregonas šalininkai tuo labai įsijėdė. Ir nors jie nėra klerikalai, bet jau tose vietose, kurias jie kontroliuoja, paskelbė bažnyčioms laisvę. Sonoros gubernatorių savo manifeste pasakė, kad pakol bus sudaryta nauja revoliucinė valdžia, bažnyčios gali veikti laisvai ir niekas jį reikalus nesikiš. Tas parodo, kad revoliucionieriai nenori piktsis su katalikais. Ar jie ir toliau bus tokie nuolaidūs, tai lieka da pamatyti.

Tuo tarpu senoji valdžia Meksikos mieste organizuoja savo spēkas ir tikisi atsilaikyti.

REVOLIUCIJA YRA MILI- TARINIO POBUDŽIO.

Vėliausios žinios rodo, kad Meksikos revoliucija yra grynai militarinio pobūdžio. Ją yra slapta organizavę karininkai. Todėl ji buvo taip gerai suplanuota ir ant syk išsiveržė įvairiose vietose, taip kad valdžiai sunku būtų gintis. Ant syk buvo užimti visi svarbieji susisiekimo punktai, kaip ve uostai, geležkelių, telefono ir telegrafų stotys. Sukilėliai užklupo nakties laiku valdžios kariūnė ir nuginklavo juos be kraujo praliejimo.

Valdžia tuojaus pasisaukė buvusį prezidentą Callesą ir pavėdė jam organizuoti apsigynimą. Laikinas prezidentas Gil pasakė: "Valdžia tikisi, kad ji turės pakankamai jėgų revoliuciją tuojaus nuslopinti, nes didesnė armi-

jos dalis pasiliko valdžiai ištikima. Be to, ne visa kariūnėnė prisidėjo prie sukilimo ir tenai, kur revoliucija kilo. Visuomenės opinija yra valdžios pusėje."

Naujas Prohibicijos Įstatymas.

SKIRIA \$10,000 PABAUDOS IR 5 METUS KALĖJIMO.

Teismų nuožniurai paliekama, kam tokia bausmė turi but taikoma.

Prieš pat išsiskirstymą senasis Kongresas priėmė ir buvusis prezidentas Coolidge pasirašė naują prohibicijos įstatymą, kuriuo skiriamos pašėlusiai sunkios bausmės prasikaltusiems prieš prohibiciją.

Einant nauju įstatymu, kartu prasikaltęs prieš prohibiciją žmogus gali but baudžiamas iki \$10,000 arba 5 metų kalėjimo, arba ir abiem bausmėm kartu. Gi nepiliečiai, atlikę šitokią bausmę, gali but da ir deportuoti, tai yra, išvyti iš Amerikos.

Tiesa, teisėjas gali ir mažesnę bausmę paskirti, jeigu jis matys, kad žmogus netaisai prasikaltęs. Bet kada įstatymas duoda teisėjui tokia plačią teisę, tai jau piliečių laisvei grėsia didelis pavojus.

500,000 BEDARBIŲ MASS. VALSTIJOJ.

Amerikos Darbo Federacijos atstovas pareiškė Massachusetts legislaturos komisijos posėdyje, kad dabartiniu laiku šitoj valstijoj yra nemažiau kaip 500,000 žmonių be darbo. Vienaime tikrai Bostono mieste, jis sako, yra nemažiau kaip 85,000 bedarbių.

LIETUVOS DARBININKAI SIULOSI DIRBT TIK UŽ PAVALGYMĄ.

Siaurinėj Lietuvoj darbininkai siulosi dirbti tik už pavalgyimą. Ką gi jie darys kita alkanai budami.

Kas turi ką nors parduoti, tai parduoda paskutinius daiktus ir emigruoja į užsienį.

VANDUO UŽLIEJO KASYKLĄ.

Uniontown, Pa. — Pereitą savaitę vanduo užliejo Edensborno anglų kasyklą, kuri randasi už mylių į pietus nuo čia. Vanduo įsiveržė iš apšėistos kasyklos. Dabar 600 mainierų neteko darbo.

5 BANDITAI APIPLĖŠĖ 20 ŽMONIŲ.

Lonsdale miestely, Rhode Island valstijoj, 5 banditai pereitą savaitę užpuolė pulkūmą, apiplėšė apie 20 buvusių tenai žmonių ir, surinkę apie \$300, pabėgo automobiliu.

Kuboj tapo areštuoti 3 vyrai, kurie platino netikrus Amerikos dolerius.

Kas skaito ir rašo,
Tas duonos neprašo.

AMERIKOS LIETUVIŲ JUDĖJIMAS

Kas nieko neveikia,
To niekas nepelkia.

MONTREAL, CANADA.

Darbo bejieikant.

1928 m. vasaros darbams užsibaigus ir sulaukus rudenio, visur kilo didžiausias bedarbės, visur šimtai darbininkų važinėja darbo jėškodami. Ir aš atvažiavau į Montrealą, nes čia didžiausias Kanados miestas, ir dirbtuvių daugiau randasi kaip kitur. Bet pavaikščiojęs kelias dienas labai nustebau, kad ir čia baisios bedarbės: prie kiekvienos dirbtuvės stovi šimtai darbininkų. O dar daug dirbtuvių ir visai neina, uždarytos stovi ant žiemos. Beraikščioldamas sustinku vieną pažįstamą, kuris man rekomenduoja darbą, nes čia, Kanadoj, tai tokia ir mada, kad be kysio darbo niekur negausi. Jis sako: „Aš žinau vieną bosą, kuris priima darbininkus, tik jam reikia duoti \$15.“ Aš ant to ir sutikau. Abudu tuojau nueinam pas tą bosą, paprašom darbo ir paduodam kyšį. Jis man prizada duoti darbo, tik liepia ateiti kitą rytą ryš 7 val. prie dirbtuvės. Aš ir pradėjau vaikščioti. Nuėjus ryte randu vargšų darbininkų pristojusių po kelis šimtus. O čia dar baisi betvarkė, reikia išstovėti po 2 val. ant oro žiemos laiku, pakol bosas ateina ir pasako, kad šiandien darbininkų nereikia. Tuomet bėga namo visi vargšai persalę, išblyškę ir keikdamiesi, kad bosas taip ilgai išlaiko.

Ir taip aš išvaikščiojęs beveik du mėnesius ir nebetekęs kantrybės vėl einu pas tą patį bosą ir klausiu, kada duosi darbą? Jis atsako: „Kada reiks bent vieno darbininko, tai aš tave pirmutinį paimsiu.“

Ir vėl man lieka toliaus vaikščioti. Norėjau išvažiuoti į miškus dirbti, bet darbo negalima gauti ir miškuose. Nors agentai retkarčiais veža darbininkus iš ofisų į miškus po \$30 ant mėnesio, bet reikia duoti agentui 10 dolerių, o ten nuvažiuavęs gal dar turėsi eiti pėsčias daugiau šimto mailių, ir padirbus kelias dienas paleis vėl, nes jau kiti darbininkai atvažiuoja. Tuomet ir vėl eiki pėsčias atgal per tuos akmenų kalnus ligi traukinio.

Tai taip čia išnaudoja darbininkus visoki agentai ir darbdaviai.

Cionai begyvendamas susipažinau su kitais vietiniais gyventojais. Jie vėl man perša darbo, tik prie kitių dviejų dirbtuvių. Žinoma, man vėl reikėjo gerai atsilygti už pažadėjimą, nes su imigrantu už dyką niekas nenori nei kalbėti. Tai dabar, sakau, iš trijų dirbtuvių vis jau bent vienoj gal gausiu darbo. Bet kur tau. Jau praėjo daug laiko, apeinu visas dirbtuves kožnas rytas, ir vis sako, kad šiandien darbininkų nereikia.

Tai matote, kad ateivis čia negali gauti darbo nei už pinigų; tik išvilioja paskutinius centus tie kapitalistų šunys.

Kanadoj kožnam mieste tukstančiai bedarbių vaikšt, o mums, imigrantams, dar blogiau, nes mes nemokėdami kalbos niekur negalim surast teisybės. Taigi nors kiek galėdami paimti į ranką plunksną, vilkim aiškintan tas visas skriaudas ir ne teisybes per darbininkiską spaudą, kad pamatytų plati visuomenė, koks darbininkų gyvenimas šios laimės šaly po kapitalistinių jungu. Ir organizuokimės, kurkim darbininkiską draugiją, kad nors ateity galėtume pasiūlyti iš po to jungo.

Bedarbis.

LAWRENCE, MASS.

Lietuvos nepriklausomybės 11 metų sukaktuvių minėjimas.

Šių metų vasario 17 d. Lietuvių Ukėsų Klubas svetainėje, Sandaros 12 kuopa surengė aukščiausiu kalbamų sukaktuvių minėjimą.

Pirmučiausia vakaro vedėjas, K. Vidumas, pakvietė tautinės parapijos chorą, kuris sudainavo Amerikos ir Lietuvos himnus. Po to dar sudainavo „Ei, pasauli! Mes be Vilniaus nenurimsim“ ir „Pirmyn“ iš abiejų pusių ant scenos stovėjo dvi mažos pasipuošusios Amerikos ir Lietuvos vėliavomis mergaitės.

Vėliaus prasidėjo prakalbos. Pirmutinis kalbėtojas buvo kun. S. Sleinis, tautinės parapijos klebonas, kalbėjo apie senovės Lietuvos karinumą. Apibūdino istorijos vyrus: Didįjį Kunigaikštį Vytautą, Vincą Kudirką, Dr. J. Basanavičių ir kitus. Pirminė ir apie Amerikos gyvenimą 150 metų atgal, kiek amerikiečiai nukentėjo ir kraują pralėjo už savo nepriklausomybę.

Dr. Aleksis (dentistas) trumpoj savo kalboj išreiškė džiaugsmą sulaukus 11 metų nepriklausomybės.

Vėliaus kalbėjo senas Lawrence'o gyventojas, laikorėčių ir apdraudus agentas p. J. Urbša. Man jį, rodos, pirmą kartą girdėti kalbant, vienok labai gražiai nupiešė šiu laikų Lietuvos gyvavimą ir kitų valstybių pasiryžimą užgrobti mūsų tėvynę.

Vėliaus jaunos mergaitės padeklamavo pritaikytas tai dienai eilutes. Vienų merginų choras labai gražiai sudainavo „O Lietuva numylėta.“ (Solo padainavo pats choro vedėjas J. Tamulionis, jam pianu akompanavo p-lė A. Markevičiūtė.)

Vėliausiai kalbėjo d-ras Mikolaitis. Gana ilgoj savo kalboj gerb. kalbėtojas daug ko gražaus ir naudingo pasakė. Jis ragino čia gimusį jaunimą, kad neištautėtų, o dėtusi prie lietuvių judėjimo ir veiktų Lietuvos labui.

Ant galo kun. S. Sleinis paprašė publikos atsistoti pagerbimui tautos patriarcho d-ro J. Basanavičiaus. Buvo pardavinėjami ir d-ro Basanavičiaus paveikslai.

Aukų surinkta \$21.40. Likusieji nuo išlaidų bus pasiūti Šerno paminklui Chicagoje.

Zmonių buvo pilnutė Lietuvių salė.

Komisija:

K. Vidumas,
J. A. Cilcius.

BIENFAIT, SASK.,
M. F. S. MINE,
CANADA.

Nekulturingas lietuvių gyvenimas.

Pas mus gyvena viena linksma moterėlė, kuri laiko daug burdingierių ir daro su jais visokį biznį. Ateiviai praleidžia visus savo sunkiai uždirbtus centus, o ji perkasi sau automobilius, rėdosi brangiom drapanom. Atvykęs čionai ir aš buvau papuolęs į tą vietą, bet pagyvenęs ir apsipažinęs pradėjau kalbinti lietuvius, kad jie pasiilestų geresnių kambarių pas kitataučius, kurie ne taip žmogų išnaudoja. Tuomet šita moteris pavartojo biurius nagus ir padavė mane į teismą, sakydama, kad aš ją iškoliuojęs biuriais žodžiais. Tris jos ištikimieji sebrai, visi karšti katalikai, stoji prieš mane neteislingai liudyd, ir teismas mane nubaudė užmokėti piniginę pabaudą arba eiti kalėjimą.

Kanados lietuviai, kurie

da nebuvote papuolę į tokias žabangas, apsisaugokit.

Kazys Grigalis.

Kanada, Bienfait, Sask., M. F. S. Mine. — Čia randasi keliatas minkštųjų anglių kasyklų, kuriose dirba nemaža ir lietuvių. Bet tarp savęs lietuviai nesutinka ir vieni kitus apgaudinėja. Vienas neseniai pabėgo iš čia neužimokėjęs savo šeiminei už burdą. Numesė 70 dolerių. Be to da išviliojo \$20 iš neturtingo imigranto M. B. Kanados lietuviai, apsisaugokit tokių apgavikų.

Pasodietė.

WINNIPEG, CANADA.

Geri ir pragaistingi lietuvių papročiai.

Rudeniu atėjus, visi lietuviai, dirbę laukų darbus, suvažiuoja į Winnipegą. Žiemos metu darbas čia sunku gauti, nes Winnipegas yra fermerių miestas ir fabriku čia nedaug. Bet kurie su protu, tai tiems didelės bėdos nėra. Parvykę iš laukų, jie eina į mokyklas anglų kalbos mokytis, ir per žiemą pasimokinę pusėtinai pramoksta, o antriams darbo metams atėjus gauna jau geresnį darbą ir geriau gyvena.

Tai yra geras paprotis.

Be to visi taip daro. Daugiausia musų žmonės yra palinkę prie blogų darbų. Parvažiavę iš laukų, jie tuojau pradeda girtauti, lošti iš pinigų kortomis ir biliardais. Gyvendamas Winnipege aš tankiai girdėdavau apie „lietuvišką pulmuimį.“ Syki nutariau ištirti, kas tai yra „lietuviškas pulmuimis.“ Gavau adresą ir nueinu. Jau lauke už durų galima buvo girdėti lietuvių kalbą. Įnėjęs į vidų pamaciau tikrą „puldugnių pasaulį.“ Stalai apgulti žmonių, ir daugiau vis lietuvių. Žmonės visi sušilę, suplukę, nepanašūs į žmones, ir visi keikėsi, koliojosi, nes lošė iš pinigų. Vienas sakosi vakar pralošęs \$5, kitas sakosi \$5 išlošęs, bet tuoj pragrėš. Ir jie skaito tai sau už „unara“, pasakodami didžiuojasi vieni prieš kitą. O veidai jų išblyškę, suvargę, drapanos apiplyšusios, gi tas „puldugnių“ taip dvokia, kad kvapą užmuša. Aš priėjęs prie vieno vyro ir sakau, ar negeriau būtų praleisti tą laiką mokykloj arba prie skaitymo gerų knygų ir laikraščių. Jis pažiūrėjo į mane ir sako: „O ar tamsta daug už mane mandresnis, kad skaitai knygas ir laikraščius?“

Atėjo pietų laikas. Lošikai ir kalbasi: dabar eikim vieni pavalgyt, o paskui kiti. Mat, visi jie eina valgyt į tą pačią valgyklą, bet visi ant syk negali tenai sutilpti. Už pavalgymą moka, 15 centų, tai už tris kartus išeina 45 centai. Žiurint iš šalies į tą valgi, koku darosi. Duodamos kažin kokios paslėpsnės, ir tos dvokia is tolo. Vidutiniškai norint darbininkui pavalgyt, Winnipege reikia užmokėti 30 centų, o musų lietuviai moka po 15 centų. Žinoma, jeigu žmogus neturi iš ko žmoniškiau pavalgyti; bet šitie vyrai pralošia ant biliardų po \$2—\$3 į dieną, o geresniam valgiui, arba laikraščiui, galisli keliatą centų išleisti. Ir jie vadina tai „mandrumu.“

Jeigu kas gyvendamas Winnipege da nėra buvęs tame „puldugnių“ ir mano, kad aš čia perdėjau, tai tegul nulyksta po numeriu 597 Main st., o tikrai pasakys, kad sarmata šitai musų žmonėms gyventi.

Emigrantas.

PITTSBURGH, PA.

Šalčiai ir jų pasekmės.

Vasario mėnesyje pas mus pasireiškė šaltai sausas oras. Nors sniego visai nematyti, tačiau upės apkaustytos ledu, o langai pasipuolę ledinėmis rožėmis.

Nors seniesiems nepermaloniausias toks oras, bet jaunimui jis džiugina, nes jie gali naudotis čiužyklėmis.

Na, jie jomis ir naudojasi, nes kiekvieną vakarą pilnos čiužyklės linksmaus, džingaujančio jaunimo. Matyt ir lietuvių jaunuliu.

Bedarbė.

Nors sulaukėme naujųjų metų, bet ir jie tą patį, kaip ir praeitįjį teatėse — sunkius bedarbės laikus darbo žmonėms.

Šiais metais buvo tikėtasi, kad dirbtuvės, kurios buvo užsidariusios ar sumažinusios gabybą, busiančios atidarytos, tačiau apsisvilt. Tiesa, kelios jų pradėjo daugiau veikti, tačiau negali patenkinti milžinišką skaičių darbininkų jėskančių darbą.

Lietuvos 11 metų nepriklausomo gyvenimo paminėjimas.

Visų lietuvių laukiamoji Lietuvos nepriklausomybės minėjimui šventė įvyko vasario (Feb.) 17 dieną, Liet. Mokslo Draugijos svetainėje. Vakara vedė Juozas Virbickas.

Pirmąją programą dalį išpildė ponia Griniuvienė, sudainuodama Lietuvos himną, jai pritarė visi susirinkusieji, akompanavo M. Virbickaitė. Antrąjį numerį atliko p-lė Milda Virbickaitė gražiai paskambinusi pianu solo — „maršas.“ Trečiame programo numerį pasirodė Paul Dargis, kuris savo kalboje nupasakojo kovas, laimėjimus ir busimusius darbus del Lietuvos nepriklausomo gyvenimo. Ketvirtąjį numerį įdomei atliko p-lė Jadvyga Plukiūtė, gražiai

sudainuodama keletą lietuvių dainelių; jai akompanavo jos sseutė Stasė. Penktąją programą dalį pajdomino gabus jaunas smuikininkas Savičkas, pagriežęs solo, akomp. Milda Virbickiūtė. Šeštąjį numerį išpildė p-lė Paulekiūtė, puikiai padeklamuodama keletą gražių eilių. Reikia pažymėti, jog p-lė Paulekiūtė, nors dar jauna, tačiau yra plačiai pasizymėjusi Pittsburgho lietuvių jaunuliu tarpe. Septintąjį numerį išpildė tautinės parapijos klebonas kun. Z. Vipartas, kuris trumpoje, bet turiningoje kalboje įdomei su pa-lyginimais nupasakojo nepriklausomybės reikšmę, ragindamas lietuvius nepamiršti gimtojo krašto. Aštuntąjį numerį pasirodė Pittsburgho lietuviams gerai žinomos deklamatorės, pp. Rajauskaitės, kurios pasakė po keletą šventei pritaikintų eilių. Devintąjį numerį išpildė G. Platakytė-Dargienė, pagrieždama smuiku solo; akompanavo Milda Virbickiūtė. Dešimtąjį numerį atliko p. Pivoriunas, kuris trumpais žodžiais nupasakojo reikšmę šios šventės lietuvių gyvenime. Vienuoliktame numerį pasirodė jauna gražuolė, p-lė Dovidaitė, kuri puikiai padeklamavo istisą vartinę eilių, kurių tarpe buvo labai juokingų. Linkėtina šiai jaunulei ir toliau lavintis. Dvyliktąjį numerį atliko Jonas Mažiukna, kuris nupasakojo Amerikos lietuvių prisidėjimą prie Lietuvos nepriklausomybės atgavimo. Tryliktąjį numerį įdomei išpildė p. Griniuvienė, padainuodama skambių liaudies dainelių. Paskutinįjį numerį išpildė šio vakaro žvaigždė — dainininkas Aleksandras Sadauskas, kuris savo stiprių balsu sudainavo keletą idomių dainų.

Reikia pastebėti, jog Aleksandras Sadauskas yra puikiai išlavintas dainininkas. Jis ilgą laiką yra studijavęs dainavimo Italijoje ir yra

pittsburghiečių mylimiausias dainininkas. Jo dainų klauso visi.

Vakaro išlaidoms padengti buvo renkamos aukos, kurių surinkta virš \$40. Padengus išlaidas likusieji pinigai bus pasiūti Lietuvos našlaičiams. Ši paminėjimą rengė 7-nios didžiausios lietuvių draugijos.

Našlaičiams šelpti balius.

Pastangomis pavienių asmenų vasario 9 dieną L. M. Dr-jos svetainėje įvyko našlaičiams šelpti balius. Žmonių atsilankę apšiai, jų tarpe daug jaunimo, kuris priegeros muzikos šoko iki vėlu-mui.

Šiam baliui surengti vadovavo plačiai žinomas biznierių Pivoriunas. Vakaro tvarka buvo pavyzdinga. Garbė rengėjams.

Vanagaitis Pittsburghe.

Jau kur Vanagaitis pasisuka, ten žmonės eina. Vasario 10 dieną L. Mokslo Draugijos svetainėje jis davė koncertą. Pasiklausyti jo „štukų“ prisirinko pilna skalė žmonių. Jo dainos, „išsiziųimai“ bei „štukos“ prijuokino susirinkusius iki „juokingujų asarų.“

Paul Dargis.

PITTSBURGH, PA.

Lietuvos nepriklausomybės 11 metų sukaktuvių paminėjimas.

SLA. 3-čio apskrčio su-manymu buvo suaukta didžiųjų Pittsburgho draugijų konferencija ir nutarta 17 d. vasario paminėti Lietuvos nepriklausomybės 11 metų sukaktuves. Buvo nustatytas programos, pakviesti kalbėtojai ir atėjus paskirtam laikui prisirinko pilna L. M. D. svetainė. Pirmininkas J. Virbickas atidarė vakarą ir paaiškinęs jo tikslą paprašė visų sugiedot Lietuvos himną. Himnas sugiedota dainininkai Griniuvienė vadovaujant ir M. Virbickiutei pianu pritariant. Po himno pirmutinis kalbėjo Paulius Dargis, kuris nupiešė Lietuvos atbudimo laikus ir papasakojo d-ro Basanavičiaus nuopelnus, paprašydamas publikos atsistoti to lietuvių patriarcho atminties pagerbimui. Antras kalbėjo sv. Jurgio parapijos klebonas kun. Z. Vipartas, kuris ragino visus prie vienybės. Trečias kalbėjo P. Pivoriunas, kuris aiškino, kaip tuli žmonės yra nepatenkinti Lietuvos valdžia kaip čia, taip ir Lietuvoje. Jo manymu, pakol musų žmonės neismoks patys laisvės branginti, tol jokia valdžia nieko gera nepadarys. Ketvirtas kalbėjo J. K. Mažiukna. Tarpuose buvo muzikos, dainų ir deklamacijų. Sitame pamarginimo programos dalyvavo Gertruda Dargienė, K. Savičkas, M. Virbickiūtė, Jadvyga Plukiūtė, Marek Griniuvienė, S. Prapėkietis, A. Sadauskas, P. Sadauskienė, Zanona ir Julė Rajauskaitės, V. Paulekiūtė ir Dovidaitė. Visi savo užduotį atliko gerai ir publika buvo labai patenkinta. Vilniaus našlaičiams surinkta \$43.47.

Aukavo po \$1.00 šie asmenys: A. Mičiulis, Mrs. Laukevičienė, J. Cespinkas, J. Petraitis, E. Paurazas, G. Porčevskas, J. Vencius, Matulaitis, F. Gedrimas, F. Radžiukinas, Mrs. Kizienė, G. Vencius, K. Stulga, A. Varasius, J. Jankelevičė, Plukienė, G. Samulis, Mrs. Keušienė, P. Marmokas, K. Savičkas ir P. Poulionis. Kun. Z. Vipartas \$2.00. Su smulkiais \$43.47.

J. Virbickas.

PITTSBURGH, PA.

Kovo 17 d. rengiamas veikėjams pagerbti vakaras.

A. Vanagaičio su Jozavitu koncertas puikiai pavyko. Dalyvavo ir p. E. Lelioniūtė (Kartavičienė). Koncerto pasiklausyt prisirinko pilna svetainė. Gal užtat tiek daug žmonių prisirinko, kad SLA. 3-čias Apskritys rengė. Bet visi atsilankę likos pilnai užganėdinti, tik nekurie sako, kad jiems geriau patinka kada Vanagaitis dainuoja žmoniškiau apsirengęs. Jo klausniški rubai gadinga skonį. Žinoma, visiems sunku įtikti. Bet aplamai imant, žmonės buvo užganėdinti. Vanagaitis siulė susirinkusiems atsimint pinigų, bet niekas nenorėjo atsimti.

Dabar SLA. 3-čias Apskritys rengia Pittsburgho jaunuliams ir visiems meno mėgėjams pagerbti vakarinę 17 kovo L. M. D. svetainę. Nes nuo pat Lietuvos respublikos įsikurimo buvo rengiamos visokios pramogos, kur musų meno mėgėjai vis ir vis buvo prašomi patarnaut, ir vis uždyka. Taigi SLA. 3 Apskrčio valdyba ir rengia šią vakarinę, kad nors kiek atsilykusiems musų muzikantams ir dainininkams. L. M. D. savo svetainę duoda už dyką tam tikslui. Taip pat virėjas Poviliunas pasižadėjo už dyką patarnaut. Tikėtus visi turi iškalno išgyti pas apskrčio komiteto narius.

Sandaros kuopų Sąryšys talentų vakarą rengia tuoj po Velykų, 14 balandžio dieną, L. M. D. svetainėje. Todel visi, kurie nori dalyvaut, privalo užsiregistruot. Daug jaunuliu jau užsiregistravo pirmu kartu pasirodyt. Girdėjam, kad rengiasi duot ir dovanų geriausia pasizymėjusiems.

J. Virbickas.

THOMAS, W. VA.

Vasario 1 d. anglų kasykloje užmušė Mikolą Kalinauską. Velionis paliko žmoną ir 11 vaikų. Buvo laisvų pažiūrų žmogus, mylėjo apsvietą ir stengėsi savo vaikus išleisti aukštesnius mokslo. Velionis tapo palaidotas 4 vasario St. Thomas katalikų kapinėse. Kaip pasakoja kiti darbininkai, ta vieta esanti tikra žmonių edikė. Viršus mainos išgruvusi ir darbu buvo pavojinga. Velionis reikalavo, kad pavojingąją vietą paramstyty, bet užveizdos nekreipė jokios atydos, ypatingai kada unija tapo išardyta ir streikas pralaimėtas. Kada unijos nėra, darbininkų padėtis tiesiog pasibaisėtina, kiekvieną dieną buna darbininkų sužeidimų; bosai darbininką laiko už nieką.

29 sausio mirė Pranė Janušienė, velionė po palago persisaldė, gavo plaučių uždegimą ir nuo to mirė. Paliko 4 mažus vaikučius ir vyrą. Prigulė prie SLA., tapo palaidota su bažnytinėmis apeigomis.

Dalyvavęs Šermenyse.

IR VOKIETIJOS KOMUNISTAI PRADĖJO MUŠTIS.

Troekis pasėjo veslią sėklą. Nesutikimai SSSR komunistų tarpe persimetė į kitas šalis. Šiomis dienomis dideli nesutikimai pasireiškė Vokietijos komunistų tarpe. Berlyne ir Breslavij įvyko net didelės kairiųjų komunistų muštynės su draugais dešinišiais. Yra daug sužeistų. Komunistų tarpusavio muštynės turėjo malšinti policiją, kuri turėjo griebtis net griežtų priemonių, kad muštynės sulauktyt. Taip pradėjo smarkiu tempu irti komunistų vienybė.

'Keleivio' Kalendorius

1929 METAMS JAU GATAVAS.

Jame telpa daug visokių mokslo žinių, informacijų, statistikų ir kitokių idomių dalykų. Yra taipgi daug gražių eilių, dainų su gaidomis, juokų ir paveikslų.

Inkvizicijos paveikslas iš "Keleivio" Kalendoriaus.

Pažymėtina, kad jame telpa ir nauja originališka daina su A. Vanagaičio gaidomis, kurią galima skambinti pianu ir dainuot. Tikrai smagus muzikos šmotelis, lietuviai tokio da neturėjo.

Kalendorius knygos formoje, atspausdintas ant dailios popierios, ir jį galima užsisakyti jau dabar. Kaina — 50 centų. "Keleivio" skaitytojams tik 25c. Užsakymus galima siųsti kartu su laikraščio prenumerata, arba ir atskirai.

Siunčiant užsakymus atskirai, užmokėti galima siųsti 2-centiniais pašto ženkleliais, arba tiesiog galima paimti kvoterį, įvynti jį popierėle, kad neprapleštų konvorto, ir įdėti į laišką.

Laiškus reikia adresuoti taip: "KELEIVIS", 253 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

Kodėl taip Šalta Europoje?

Ar nenukrypo Golfštromo srovė kitur? Ar neateina ledų gadinė ir ar neužsals visa Europa?

Ne šalta buvo šimet vasara Lietuvoje. Bet dar šaltesnė užstojo žiema. Tokių šalčių, kaip kad buvo sausio mėnesio pabaigoje ir vasario pradžioje, niekas nebeatsimena. Užtenka nurodyti, kad vasario 4 d. Ežerėnų apskrityje šalčiai pasiekė 25 laipsnių F.

Tečiau šalta ne tik Lietuvoje. Iš visų kraštų pareina žinios, kad šimet žiema kažkokia nepaprasta. Maskvoj šalčiai pasiekė 60 laipsnių F. žemiau zero. Suomijoje kai kuriose vietose net 68 laipsniai žemiau zero. Estonijoje ir Latvijoje šalčiai maždaug tokie, kaip Centrinėje Europoje, kai kur šilčiau, kai kur net šalčiau. Tečiau, kas yra įdomiausia, tai kad žiema parodė šimet dantis pietų kraštuose. Pav. Graikijoje šalčiai pasiekė 15 laipsnių žemiau zero. Italijoje užsalo upės, iškrito gilūs sniegas, ir net Rivieroj, kur niekas žiemos nėra matęs, šimet kurortininkai turi progos pasidžiūti ant ledų ir pasivažinėti rogemis.

Greta didelių šalčių visoje Europoje, Atlantiko vandenyno šiaurėje nepaprastai šalta. Gautomis iš Grenlandijos ir Islandijos žiniomis, ten sausio mėnesį buvo ligi 50 laipsnių šilumos. Ledai ir sniegai, kurie tose salose laikosi net vasarą, pradėjo sparčiai tirpti.

Iš viso žiemos vaizdas gausiai įspūdiu, kad vadinamas "šalčių ašigalis", esąs Sibire, kokie 300 km. į šiaurę nuo Jakutsko miesto, persikėlė iš Azijos į šiaurės Uralo Kalnų, pasistumdamas be to žymiai į pietus.

Del to meteorologams tenka dabar nemaža lauzyti galvą. Pasirodo, kad mokslas apie orą dar nėra užtektinai apsiginklavęs tyrimų daviniais, kad galėtų tiksliai atsakyti į klausimą, kodėl šimet Europoj tokie dideli šalčiai. Meteorologams tenka čia griebtis įvairių aiškinimų, kurių svarbiausius čia ir patiesime.

Kaip yra žinoma, vakarų ir šiaurės vakarų Europoje oras pačią daugiausia nuo šiltos Atlantiko srovės, vadinamos Golfštromo. Šioji srovė, eidama nuo tropikų, neša pro Europos krantus šiltą vandenį ir tuo būdu veikia į visą artimesnių kraštų klimata. Vanduo tik pamažu atvėsta. Todel Golfštromo įtaka jaučiasi ne tik Francuzijos pakrantėje, bet dar labiau Norvegijoje. Apskaičiuota, kad jeigu nebūtų Golfštromo, tai vidurinė temperatūra Ispanijoje ir Portugalijoje būtų dviem laipsniais žemesnė. Francuzijoje — 8 laipsniais, Anglijoje — 10-15 laipsniais ir Norvegijoje net 15-20 laipsniais žemesnė, negu kad dabar yra. Be to, Golfštromas žymiai sumažina skirtumą tarp aukščiausios ir žemiausios temperatūros, žiemą sušildydamas orą, o per vasaros kaitras — vėsindamas. Didžiausias įtakos turi Golfštromas taip pat į debesuotumą ir kritulių kiekį. Kiekvienas žino, kad vakarų vėjai Lietuvoj dažniausiai neša liūtį, o žiemą — atodreki.

Turint Golfštromui tokios didelės įtakos į mūsų kraštų orą, visai natūralus dalykas yra įsivaizduoti, kodėl šalčiai pasiekė 25 laipsnių F. žemiau zero. Suomijoje kai kuriose vietose net 68 laipsniai žemiau zero. Estonijoje ir Latvijoje šalčiai maždaug tokie, kaip kad buvo sausio mėnesio pabaigoje ir vasario pradžioje, niekas nebeatsimena. Užtenka nurodyti, kad vasario 4 d. Ežerėnų apskrityje šalčiai pasiekė 25 laipsnių F.

Tečiau šalta ne tik Lietuvoje. Iš visų kraštų pareina žinios, kad šimet žiema kažkokia nepaprasta. Maskvoj šalčiai pasiekė 60 laipsnių F. žemiau zero. Suomijoje kai kuriose vietose net 68 laipsniai žemiau zero. Estonijoje ir Latvijoje šalčiai maždaug tokie, kaip kad buvo sausio mėnesio pabaigoje ir vasario pradžioje, niekas nebeatsimena. Užtenka nurodyti, kad vasario 4 d. Ežerėnų apskrityje šalčiai pasiekė 25 laipsnių F.

merikos inžinieriai buvo išgalvoję net būdą dirbtinai pakreipti Golfštromo srovę į Amerikos krantus. Nuo to Amerikos oras būtų turėjęs kokią 20 laipsnių atšilti, kas labai teigiamai atsilieptų į visą krašto ūkį. Tečiau Europa, netekus Golfštromo, tiek pat atšaltų, netektų daugelio sąlygų, būtinų jos ekonominiui augimui. Del to Europa su tokiu Amerikos sumanymu jokiu būdu sutikti negali.

Tečiau tai, ko nepadarė žmogaus rankos, gal yra padariusi pati gamta? Gal 1928 metais, kurie buvo labai gausūs visokiais žemes drebėjimais, ugnikalnių išsiveržimais ir tt., gal tais metais kur nors pakilo Atlantiškos dugnas ir Golfštromo srovė kitaip perskėlė, arba davė jai visai naują kryptį? Šioji mintis sudomino dabar tiek meteorologus, tiek geologus.

Apskaičiuota, kad nedidelio Golfštromo srovės pakrypimo užtenka tam, kad pasikeistų žymios permainos ore. Ir štai žinios iš Oslo, Norvegijos sostinės, šį nesmagų spėjimą jau patvirtina. Plaukiojantieji Atlantiko vandenyną Norvegijos laivai jau kurį laiką yra pastebėję, kad viena Golfštromo srovės šaka yra pakeitusi savo kryptį. Butent, vietoje to, kad eitų į rytus, prie Europos krantų, kaip kad ligi šiol yra buvę, šioji šaka dabar yra pasisukusi į vakarus. Norvegų meteorologai yra linke šiuo Golfštromo srovės pasikeitimui aiškinti vykstančias dabar oro permainas Europoje. Jų manymu, pasisukus vienai Golfštromo šakai į vakarus, ties Europa mažėja šilto oro masės, jos negali atlaikyti einančių iš rytų šalto oro srovių, ir tuo sukeliama bendras oro atšalimas.

Iš visos pusės, Golfštromo srovės pakrypimu į vakarus lengvai yra išaiškinamas oro atšalimas Grenlandijoje. Nesunku yra suprasti, kad toks aiškinimas piešia mums labai nemalonią perspektyvą atečiai. Jeigu jis patvirtintų, — o tam yra rimto pagrindo, — tai Europa tuomet neturėtų daugiau nei šilto vasarų, nei lengvų žiemų. Atvirkščiai, ateity reiktų laukti dar didesnių šalčių.

Nėra linksmesnis nei kitas šalčių aiškinimas, kurį rimamai su vadinamais ledų periodais. Mokslas yra nustatęs, kad laikotarpis tarp ledų periodų ant žemės siekia maždaug 50,000 metų. Iš kitos pusės yra taip pat nustatyta, kad nuo paskutinio ledų periodo yra jau praėję 30,000 metų. Vadinasi, mes artinamės prie sekamo ledų periodo. Ilgų metų tyrinėjimai yra parodę, kad kainų viršūnėse, kur kitą syk buvo miškai, dabar jau teauga krumai ir žolės. Vadinasi, oras pamažu vėsta. Praeis dar keli tūkstantčiai metų — ir Europa vėl pradės apšilti ledais. Šiaurės ledynų tyrinėjimai parodė, kad nors ir nežymiai, bet šių ledynų siena slenka pamažu į pietus.

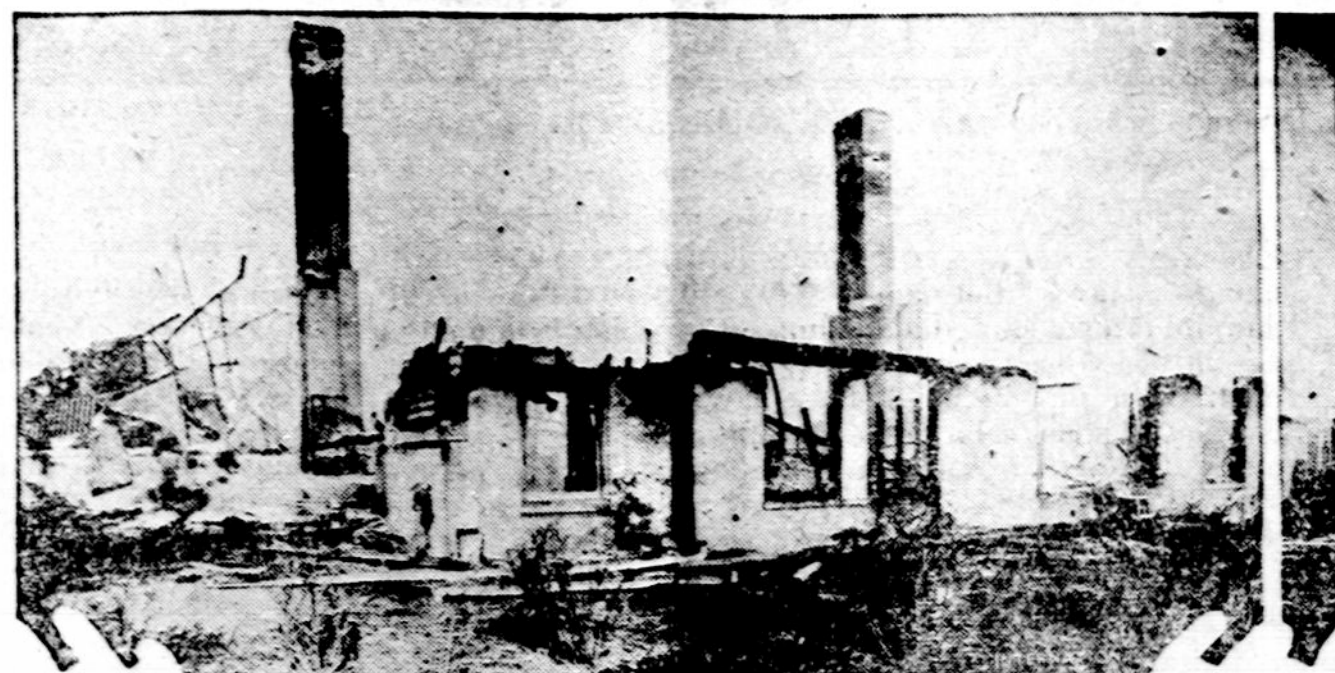
Suprantama, kad šitoks oro atšalimas aiškinimas žada po kelių tūkstantčių metų mus visai palaidoti po ledais. Prieš šią nemaloną perspektyvą pasilieka tik viltis, kad per kelis tūkstantčius metų žmogus išmoks tarpyti ledynus ir nugalės šioj srity gamtą.

Kitokie oro atšalimo aiškinimai yra mažiau pagrįsti. Čia galima paminėti tokius kaip "astronomiškus" aiškinimus,

kaip saulės radiacijos "mažėjimą", saulės dėmių įtaką, žemės ašies pakrypimą, žemės orbitos pakitėjimą, etc., arba "geologiskus", kaip pav.: žemės vidurinių sluoksnių vis didesnį atšalimą, žemės atmosferos sąsąto pakitėjimą, etc. Kiekviena nurodyta priežastis, jeigu jos veikimas ir būtų įrodytas, tik maždaug dalimi gali pateisinti vykstančias oro permainas. Del to į smulkesnę jų apžvalgą nesigilinsime.

"L. Z."

UGNIES SUNAIKINTA LAWRENCEVILLE'S MOKYKLA.

Šiandienomis Lawrenceville, N. J., gaisras sunaikino gerai žinomą mokyklą. Apie 50 studentų išsigelbėjo iš degančio bendrabučio tikrai išsokdami per langus. Tarp jų buvo ir Dana Dawes, Jungtinių Valstijų vice-prezidento sūnus.

kaip saulės radiacijos "mažėjimą", saulės dėmių įtaką, žemės ašies pakrypimą, žemės orbitos pakitėjimą, etc., arba "geologiskus", kaip pav.: žemės vidurinių sluoksnių vis didesnį atšalimą, žemės atmosferos sąsąto pakitėjimą, etc. Kiekviena nurodyta priežastis, jeigu jos veikimas ir būtų įrodytas, tik maždaug dalimi gali pateisinti vykstančias oro permainas. Del to į smulkesnę jų apžvalgą nesigilinsime.

"L. Z."

KAIP LAIKYTI GĖLES ŽIEMĄ.

Labai ilgai rudenį gėles laikyti lauke nenaudinga. Rudenį dažnai ištinka dideli ir ilgi lietūs. Gėlių žemė ilgai stovi per šlapia, del to gali pradėti puti šaknys. Gėlės, kurios žiemą laikomos šiltame kambaryje, reikia į kambarį įnešti bent 2-3 savaites anksčiau, kaip pradės krosnis kurenti, kad gėlės priprastų prie sausesnio oro.

Prieš sunesimą į kambarį, gėlės išsukirsto į tris grupes: (1) gėlės, kurios žiemą laikomos šiltame nuolatiniame kurenamame kambaryje; (2) gėlės, kurios žiemą laikomos šiltame, mažai kurenamame kambaryje, pavyzdžiui, sekioje, prie mėsos ir panašiai; (3) gėlės, kurios žiemą numeta lapus arba nereikalauja šviesos, todėl žiemą rusuose ir panašiose vėsiuose vietose.

Kurios gėlės žiemą šiltesnės ar šaltosios kambaryje, rudenį jas rūgšėjo mėnesį išsukirsto į kambarius. Kurios gėlės žiemą rusuose ar kur kitur, tai jas ligi šalčių laiko lauke. Kad nuo šlapumo jos nenukentėtų, tai jas sunesą ant verandos, ant priegangio ar šlaip pastato pastogėje. Kada ištinka pirmos šalnos, tai ir šitas gėles sunesą žiemojimo vieton.

Kaip paruošti gėles žiemai.

Prieš įnešus į kambarius ar rusus, puodai reikia nuplauti šepetiais su muilu arba šarmu.

Gėlių lapus nuplauna, pildami ant jų vandeniu ir šlaip kempine ar skarele nušluostydami lapus. Stieba taip pat reikia šepetiu nuplauti.

Sausus lapus ir šakeles nukarpo.

Kambarius prieš įnešimą gerai išvėdina. Rusi reikia kalkėmis išbaltinti ir išvėdinti.

Kaip gėles žiemą prižiūrėti šiltame kambaryje.

Kiek galima geriau vėdina kambarį, kad oras būtų švaresnis. Tikrai saugoti, kad vėdinant neužpustytų gėlių šaltas oras. Ypatingai svarbu gerai vėdinti rudenį, kada gėlės tik sunesios iš lauko.

Žiemą prie langų stiklo gėlių neglausti. Naktį nuo lango gėles geriau nuimti ir statyti ant stalo, kadės ar ant grindų toliau nuo lango. Žiūrėti, kad žemė neperdžiūtų, bet nelaikykite ir šlaipai.

Juo kambarys šilčiau kurenamas ir juo oras sausesnis, juo dažniau reikia gėlės apipurkšti.

Prie krosnies gėlių nestatyti.

Kaip gėles laikyti šiltame kambaryje.

Žiemą šaltose kambariuose turi būti ne šalčiau, kaip 35 laipsniai F. šilumos. Jeigu buna šalčiau, tai arba čionai krosnį pakuria, arba įleidžia šilumos iš šiltesnio kambario.

Čionai augalai stovi beveik apmirę. Šviesos jiems nedaug reikia. Palaisto vieną kartą per savaitę arba dar rečiau, kad tik tai žemė neperdžiūtų. Apipurkšti nereikia. Jeigu labai apsitraukia dulkėmis, tai įneša į šiltą kambarį, lapus skarele ar kempine nušluosto ir, kada lapai apdžiūsta, vėl išneša.

Kaip laikyti gėles žiemą rusyje.

Iš rusų dažniausiai deda tas gėles, kurios žiemą numeta lapus. Pavyzdžiui: fuksijos, gortenzijos, radastos ir kitos. Dažnai į vėsiuosius rusus įneša ir tas, kurios žiemą lapų nenumeta, pavyzdžiui: oleandras, laurus, kai kuriuos spygliuočius ir panašius.

Kurios gėlės turi numesti lapus, o prieš įnešimą rusin nenumetę, tai lapus nuskalbo.

Rusys turi būti sausas ir šiltas. Kur daržovės nesušalę, ten ir gėlės nesušalę.

Šiandienomis rusus reikia vėdinti, atidarant duris. Geresniau oro judėjimui, rusies duris darinėja. Galima atidaryti duris ir langas, bet gėles reikia pastatyti šalyje ir kuo nors pridengti.

Laistyti reikia labai mažai.

Purkšti nereikia. Jeigu ant lapų ar šakelių pastebimi palėšiai, tai reikia juos sausa skarele nušluostyti.

Pavasari, kaip tik tai gėlės pradeda atgyti, t. y. pumpurai pradeda didėti ar ugiuoti, tuojau reikia jos įnešti į kambarį ir duoti daugiau šviesos.

LIETUVIŲ SUSIRĖMIMAS SU LENKAIS.

Kauno žiniomis, demarkacijos linijoje įvyko jau susikirtimas tarp lenkų ir lietuvių sargybinių kareivių. Vienas kareivis buvo užmuštas, keli kiti sužeisti.

Ano pirmadienio naktį, siauciant stipriai sniego audrai, lenkų sargybinių kuopa paklydo ir įėjo į Lietuvos teritoriją. Dešimt lietuvių sargybos kareivių bandė juos suimti, bet lenkai nenorėjo pasiduoti, ir del to kilo kautynės. Pagaliau lenkai buvo suimti ir pristatyti į Kauną, kamie jie dabar laikomi kalėjime.

UGNIS PRARYJO VISĄ KAIMĄ.

Šiandienomis Egipte gaisras nušlavė nuo žemės visą Za Zig kaimą. Iš viso sunaikinta 150 triobos, sudegė 11 žmonių ir 20 sunkiai apdegę.

"RUSIJOS REVOLIUCIJOS SENELES" SUKAKTUVĖS

Tokį vardą jau senai turi agitatorių. 1877 prasidėjo žymi rusų revoliucinė kova. 1878 m. Kotrina Breškovskaja. Šiandienomis K. Breškovskaja sukako 85 metai amžiaus. Pragoje pažangioji rusų emigracija ir čekoslovakų visuomenės atstovai iškilmingai pagerbė seniausią kovotoją už rusų liaudies laisvę.

K. Breškovskaja gimė 1844 metais aukštų bajorų dvarininkų Verigo šeimoje. Jai teko savo akimis matyti baudžiavos baisumus ir dar jauna mergaitė budama į pasiryžo kovoti del liaudies išsivadavimo iš visokeriopos vergijos. Breškovskaja išsivadavo ramaus aristokratės jaunulės gyvenimo ir nutarė visas savo jėgas atiduoti darbo liaudžiai, kad ją šviestų ir kultūrai.

1904 m. Breškovskaja vyksta Amerikon. Jos mitingai turėjo didžiausią pasisekimą. Breškovskaja surinko ir prisistatė iš Amerikos 50,000 dolerių organizuoti intensyvią kovą su caro valdžia.

1905 m. revoliucijai kilus, Breškovskaja grįžo į Rusiją, bet nepasitikėdama caro valdžios pasizadėjimais, gyveno nelegališkai ir policija negalėjo jos pagauti. Pagaliau žinomas provokatorius inžinieris Azefas išdavė Breškovskają. 1910 m. ją caro teismas vėl nuteisė ištremti į Sibirą iki bus gyva. Kada teisėjas paklausė Breškovskają, kuo ji užsiima — ji ramiai atsakė: "kovojau už liaudies laisvę." Gyvendama Sibiro šiaurėje, Breškovskaja vedė platų susirašinėjimą su Amerika ir informavo Amerikos visuomenę apie padėtį Rusijoje.

Jau turėdama 70 metų Breškovskaja vėl bėgo iš Sibiro. Ji važiavo arkliais 1000 kilometrų per Sibiro šalčius ir pugas. Visa policija buvo pastatyta ant kojų ir stengėsi pavyti Breškovskają, bet socialistai — revoliucionieriai pildami telegrafų vielas trukdė policijos darbą. Netoli Irkutsko Breškovskaja buvo suimta ir ištremta į patį Ledinuotojų vandenyno krantą. Į tą vietą vasaros metu negalima pakliuti del nepereinamų pelkių, o žiemą galima buvo važiuoti tik elniais ir šunimis. Caro valdžia uždarė visus kelius ramiam kultūros darbiui, K. Breškovskaja pasirinko tuomet revoliucinį kelią. 1874 Breškovskaja ir jos draugai persirėdė valstiečiais su dirbtomis pasais nuėjo į kaimus ir vedė ten revoliucinę propagandą. Breškovskos pavyzdžiu sekdami šimtai jaunųjų taip pat padėjo revoliuciniam darbui. Greit Breškovskaja pakliuvo į policijos nagus ir jai teko sėdėti kalėjime 3 ir pusę metų. Tuo pačiu laiku 49 gubernijos buvo suimta apie 2000

Matydama, kad caro valdžia uždarė visus kelius ramiam kultūros darbiui, K. Breškovskaja pasirinko tuomet revoliucinį kelią. 1874 Breškovskaja ir jos draugai persirėdė valstiečiais su dirbtomis pasais nuėjo į kaimus ir vedė ten revoliucinę propagandą. Breškovskos pavyzdžiu sekdami šimtai jaunųjų taip pat padėjo revoliuciniam darbui. Greit Breškovskaja pakliuvo į policijos nagus ir jai teko sėdėti kalėjime 3 ir pusę metų. Tuo pačiu laiku 49 gubernijos buvo suimta apie 2000

Šimtai žymiausių Amerikos visuomenės veikėjų siuntė caro valdžiai reikalavimus paleisti Breškovskają. Pagaliau viešosios užsienio opinijos spaudžiama caro valdžia leido Breškovskai apsigyventi Irkutске.

1917 m. revoliucijai laimėjus, laikinoji Rusijos vyriausybė telegrama įsakė paleisti Breškovską ir su atitinkama pagarba atvežti ją į Petrogradą. Breškovskos kelionė per Sibirą ir Rusiją buvo vienu nepertraukiamu triumfu. Kerenskio vyriausybės laikotarpiu Breškovskaja laikė paskaitas ir dalyvavo mitinguose, kovodama su bolševikų įtaka, kuri, jos nuomone, buvusi pražūtinga Rusijos laisvei. Bolševikams pagrobus valdžią, Breškovskaja priversta buvo apieisti Rusiją, kad išvengtų sušaudymo už "kontrevoliucinį veikimą."

Nuo to laiko K. Breškovskaja gyvena Čekoslovakijoje ir nenuilstamai dirba kultūros darbą, rašo, laiko paskaitas ir tt.

Jos straipsniai kupini tvirtų tikėjimų ir laisvės demokratijos galutinai laimėjimų.

K. Breškovskaja yra gyvas pavyzdys pasisventimo ir pasiryžimo visą gyvenimą tarnauti laisvės idėjai.

"L. Z."

TURI GERĄ "DZIABĄ."

Šita mergina gauna po \$100 algos į savaitę, turi orlaivį, kelis automobilius ir daugybę kitokių patogumų. Ir vis tai už tai, kad ji priima ir "palinksmina" lakūnus Fairfax orlaiviu uoste, Kansas City, Mo. Ji vadinasi Ruth Haviland ir turi tik 20 metų amžių.

Šiandienomis Egipte gaisras nušlavė nuo žemės visą Za Zig kaimą. Iš viso sunaikinta 150 triobos, sudegė 11 žmonių ir 20 sunkiai apdegę.

